

Huw Irranca-Davies AC
Cadeirydd
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Cynulliad Cenedlaethol Cymru

27 Medi 2016

Annwyl Huw,

Ymchwiliad i Fil Cymru Llywodraeth y DU

Ysgrifennaf yn dilyn fy nhystiolaeth i'r Pwyllgor ar 4 Gorffennaf, ynghylch Bil Cymru Llywodraeth y DU. Yn ystod y sesiwn dystiolaeth, dywedais y byddwn yn tynnu sylw'r Pwyllgor at o leiaf rhai o'r materion a gedwir yn ôl yn yr Atodlen 7A newydd sy'n achosi pryder o hyd.

Er ei bod yn siomedig gweld nad yw'r rhestr o faterion a gedwir yn ôl ar y cam hwn wedi'i chwtogi'n sylweddol o'r hyn a welwyd yn y drafft cychwynnol o'r Bil, rwy'n hyderus bod lle i weld cynnydd pellach wrth i'r Bil symud drwy Dŷ'r Arglwyddi. Mae swyddogion Llywodraeth Cymru'n parhau i gael trafodaethau manwl gyda'u swyddogion cyfatebol yn Swyddfa Cymru, ac rwy'n disgwyl gweld Llywodraeth y DU yn cyflwyno gwelliannau o ganlyniad i'r trafodaethau hynny, wrth i'r Arglwyddi ystyried.

Dylwn hefyd bwysleisio bod hyn yn golygu mwy na dim ond lleihau nifer y materion a gedwir yn ôl ar y rhestr yn Atodlen 7A. Bydd hefyd yn bwysig i rai o'r materion hynny gael eu hailddrafftio, neu ychwanegu Eithriadau, fel bod ystod materion penodol a gedwir yn ôl yn fwy cyfyngedig, a bod mwy o ofod yn cael ei greu i'r Cynulliad ddeddfu.

Dŵr a Charthffosiaeth (Materion 90 a 91)

Mae Llywodraeth Cymru am weld gweithredu argymhellion Comisiwn Silk i ddatganoli pwerau dŵr a charthffosiaeth, gan alinio ffin y cymhwysedd â'r ffin genedlaethol; trosglwyddo pwerau ar garthffosiaeth a thrwyddedu cyflenwyr dŵr a charthffosiaeth; sefydlu protocol rhynglywodraethol mewn perthynas â materion trawsffiniol; a diddymu pwerau'r Ysgrifennydd Gwladol i ymyrryd mewn perthynas â dŵr. Roedd yr argymhellion hyn yn destun consensws mewn egwyddor yn y Papur Gorchymyn Dydd Gŵyl Dewi a gyhoeddwyd ym mis Chwefror 2015, yn amodol ar waith pellach ynghylch y goblygiadau ymarferol. Cyflawnwyd y gwaith hwn fel rhan o waith y Bwrdd Rhaglen Gydlywodraethol ar Ddatganoli Dŵr a Charthffosiaeth, ac mewn ymgynghoriad gyda'r diwydiant dŵr a'r rheoleiddwyr, ac ni allaf weld unrhyw reswm dros beidio â gweithredu'r set hon o newidiadau yn y Bil.

Bae Caerdydd • Cardiff Bay
Caerdydd • Cardiff
CF99 1NA

Canolfan Cyswllt Cyntaf / First Point of Contact Centre:
0300 0604400
YP.PrifWeinidog@llyw.cymru • ps.firstminister@gov.wales

Rydym yn croesawu derbyn gohebiaeth yn Gymraeg. Byddwn yn ateb gohebiaeth a dderbynnir yn Gymraeg yn Gymraeg ac ni fydd gohebu yn Gymraeg yn arwain at oedi.

We welcome receiving correspondence in Welsh. Any correspondence received in Welsh will be answered in Welsh and corresponding in Welsh will not lead to a delay in responding.

Gan ystyried pwysigrwydd dŵr yn y setliad, rwy'n credu ei bod yn hanfodol i ni sicrhau'r pecyn hwn yn llawn drwy'r Bil, a bod parhau i gadw materion yn ôl mewn perthynas â dŵr a charthffosiaeth yn groes i'r graen ac yn ddi-weld. Rwy'n credu y dylai Llywodraeth y DU gymryd y cyfle y mae Bil Cymru yn ei gynnig i anrhydeddu ei hymrwymiaidau drwy symud ymlaen â'r newidiadau hyn, yn hytrach na'u gadael nes rhyw gyfle arall i ddeddfu yn y dyfodol.

Cynigiais welliannau i nifer o faterion a gedwir yn ôl yn ystod y camau drwy Dŷ'r Cyffredin. Roedd yn drueni nad oedd y rheiny'n llwyddiannus, ond rwy'n gobeithio eu gweld yn cael eu cyflwyno eto yn Nhŷ'r Arglwyddi.

Betio, Hapchwarae a Loteriau (Mater 57)

Cyflwynwyd gwelliant i drosglwyddo cymhwysedd i reoleiddio nifer y Peiriannau Hapchwarae Ods Sefydlog. Digwyddodd hyn yn sgil penderfyniad y Cynulliad i fabwysiadu cynnig o'r meinciau cefn llynedd, gyda chefnogaeth y pedair plaid oedd yn cael eu cynrychioli yn y Cynulliad ar y pryd, yn tynnu sylw at y problemau cymdeithasol oedd yn codi o'r cynnydd mewn hapchwarae, ac yn gofyn am ystyried datganoli cyfrifoldebau ar y mater hwn er mwyn i'r Cynulliad fedru rhoi sylw iddo'n effeithiol. Byddai'r ddarpariaeth hon yn cyfateb i adran 52 Deddf yr Alban 2016, sy'n trosglwyddo cymhwysedd i Senedd yr Alban mewn perthynas â Pheiriannau Hapchwarae Ods Sefydlog, felly mae'n welliant rhesymol i ddarparu setliad cyfatebol yn y maes hwn i Gymru.

Ardoll Seilwaith Cymunedol (Mater 184)

Mae Llywodraeth Cymru'n cadw at y safbwynt a gyflwynwyd i Gomisiwn Silk, safbwynt yr oedd y Comisiwn yn cytuno ag ef, y byddai'r Ardoll Seilwaith Cymunedol yn ychwanegiad manteisiol i bwerau'r Cynulliad. Mae cysylltiad annatod gyda'r gwaith o gyflawni ein cyfrifoldebau presennol dros gynllunio, ac nid oes unrhyw achos wedi'i wneud dros gadw'r mater hwn yn ôl o fewn Bil Cymru.

Trwyddedu gwerthu a chyflenwi alcohol, a lluniaeth gyda'r hwyr (Materion 55 a 56)

Byddai cymhwysedd o ran trwyddedu alcohol yn gyson â chyfrifoldebau'r Cynulliad dros iechyd, ac yn caniatáu iddo roi sylw mwy effeithiol i un o brif achosion marwolaethau a salwch y mae modd eu hosgoi yma yng Nghymru. Cydnabyddir yn eang mai polisïau sy'n rheoli'r ffordd y mae alcohol yn cael ei werthu a'i chyflenwi yw'r dulliau mwyaf effeithiol i fynd i'r afael â'r niwed sy'n cael ei greu gan alcohol. Mae cadw'r materion hyn yn ôl yn gosod cyfyngiadau diangen ac amhriodol ar waith i fynd i'r afael ag argaeledd alcohol yng Nghymru. Byddai cael y pwerau angenrheidiol yn galluogi'r Cynulliad a Llywodraeth Cymru i gymryd camau effeithiol i fynd i'r afael â niwed sy'n gysylltiedig ag alcohol yng Nghymru. Mae'r pwerau hyn wedi'u datganoli yn yr Alban a Gogledd Iwerddon, ac fe ddylid eu datganoli yn yr un modd yng Nghymru.

Ar lefel swyddogol, mae trafodaethau'n parhau ar nifer o feysydd eraill lle rwyf o'r farn y dylid dileu neu gyfyngu ar y materion a gedwir yn ôl drwy well drafftio, er enghraifft Tribiwnlysoedd (Mater 7), Pwerau Brys (Mater 45), Gwresogi ac Oeri (Mater 99), Arbed Ynni (Mater 100), Prynu Gorfodol (Mater 185) a Rheoliadau Adeiladu (Mater 186).

Mae meysydd eraill, er enghraifft cadw mater cyflogaeth a chysylltiadau diwydiannol yn ôl (Mater 139), lle rwyf wedi cynnig eithriad mewn perthynas â gwasanaethau cyhoeddus datganoledig, ac mae hyn eto yn fater y gall yr Arglwyddi o bosib ddychwelyd ato. Mae'n

werth nodi yn y cyd-destun hwn bod Llywodraeth y DU wedi parhau i ddefnyddio'r dechneg ddrafftio sy'n rhestru pynciau fel ffordd o ddisgrifio materion i'w cadw yn ôl, er fy mod wedi pwysu arnynt i osgoi gwneud hynny ac i ddefnyddio diffiniadau mwy pendant a phenodol yn lle hynny. Mae Mater 139 yn enghraifft eithriadol o hyn. Nid yw'r brys o ran amserlen craffu ar y Bil yn Nhŷ'r Cyffredin, ac o bosib yn Nhŷ'r Arglwyddi, wedi'n helpu yn hyn o beth.

Rwy'n parhau i bwysu ynghylch yr holl faterion hyn, ac fe fyddaf yn adolygu'r cynnydd ar lefel swyddogol cyn i'r Arglwyddi ddechrau ystyried.

Yn gywir

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Carwyn Jones', written in a cursive style.

CARWYN JONES